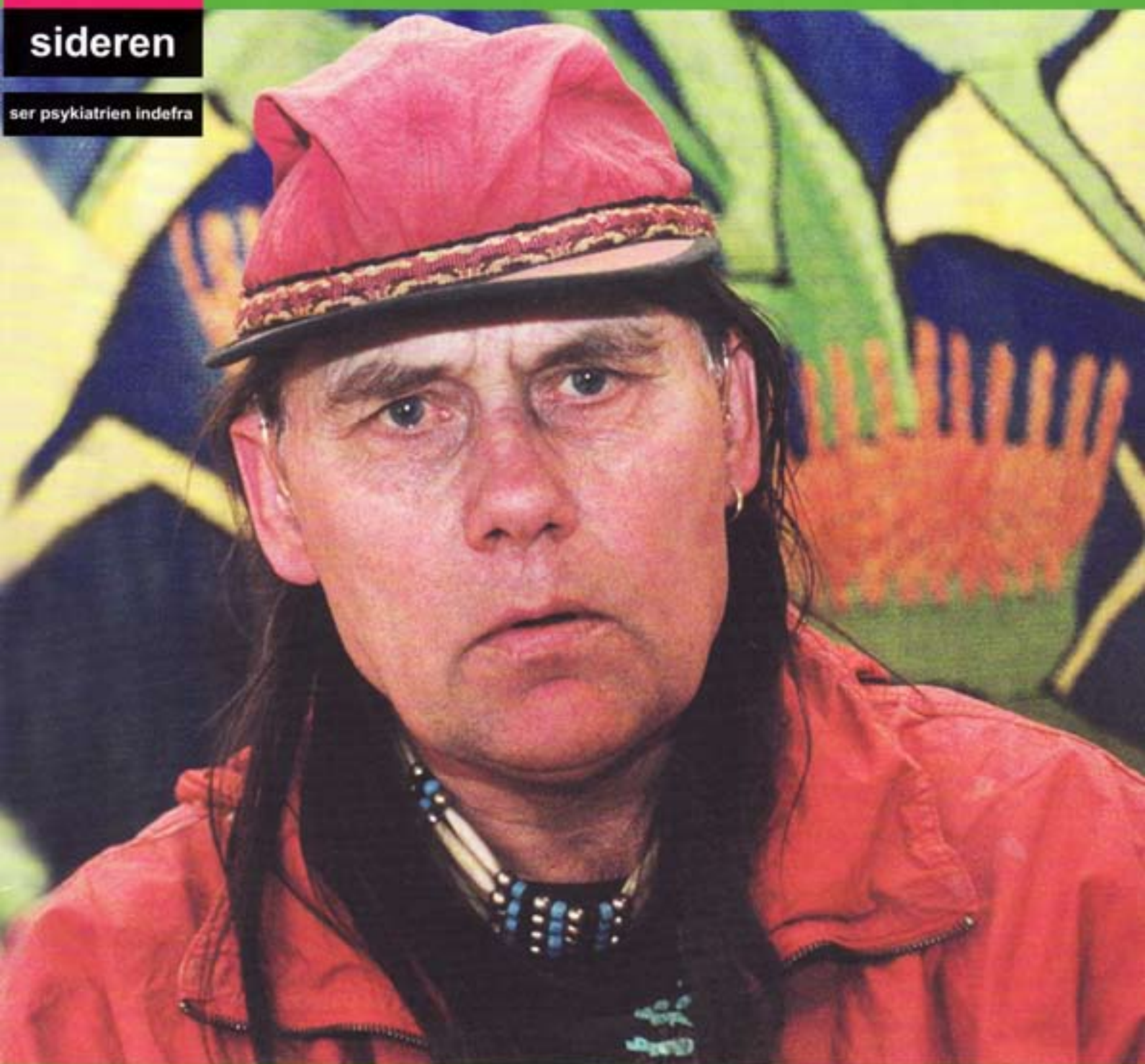

OUT

sideren

ser psykiatrien indefra

Børnehjemsbarn -

åndsvag? psykisk syg? normal

OUT sideren

ser psykiatrien indefra

Foreningen Tidsskriftet OUTsideren

Bestyrelsesmedlemmer:

Erik Olsen;
Anse Leroy;
Benny Lihme;
Svend Balle;
Michael P. Krog;
Jette Nielsen;
Hanne Sloth;

Formand
Socialoverlæge*
Redaktør, Social Kritik
Regnskabsfører, OUTsideren
Ansvarshavende Redaktør, OUTsideren
Fotograf, OUTsideren
Journalist, Dansk Journalistforbund

Tidsskriftet OUTsideren er en privat humanitær og social forening, der tilbyder frivilligt arbejde og uddannelse fortrinsvis til mennesker med psykiatrisk patienterfaring. Dette sker ikke som led i en social foranstaltning eller integration, men overvejende fordi disse mennesker besidder en værdifuld viden og erfaringsbaggrund, som er grundlaget for Tidsskriftet OUTsiderens virke.

Tidsskriftet OUTsideren er et tidsskrift om psykiatri og beslægtede emner, hvilket betyder, at artikler i bladet overvejende har en kritisk og nuanceret vinkel på psykiatrien.

Tidsskriftet OUTsideren har som mål at fremstå professionelt, sagligt og seriøst og drives ud fra retningslinier om god journalistik. Derfor lægger vi stor vægt på uddannelse af medarbejderne, såfremt de ikke i starten kan leve op til dette.

Vi har følgende formål:

- at være talerør for mennesker, der har eller har haft en psykisk lidelse, så de får mulighed for at komme til orde.
- at skabe et blad, der informerer bredt om aktiviteter og tilbud til mennesker med psykiske lidelser.
- at være et anderledes blad - en outsider, der tør kritisere de etablerede holdninger og trykke ideer, der går på tværs af den "normale" virkelighedsopfattelse.
- at forsøge at påvirke samfundet til at indtage en mere humanistisk holdning til psykiske lidelser gennem en bred dialog med alle interesserede parter, såsom brugere, pårørende, behandlere og offentligheden i almindelighed.
- at informere om nye behandlingsformer, der bl.a. rummer et helhedsorienteret syn på mennesket.

OUTsideren

Prinsesse Charlottesgade 28.
2200 Kbh. N.

Pressekoordinator: **Michael P. Krog**
Ring: 28 24 10 50 Fax: 39 65 71 44
Giro 1667 2246

Email: **OUTsideren@email.dk**
OUTsiderens hjemmeside:
www.OUTsideren.dk

Redaktionsgruppen

Ansv. red:	Michael P. Krog
kontortid:	Tirsdag 10-16.
Regnskab:	Svend Balle
kontortid:	Fredag 10-16.
Journalist:	Anne Folker
Journalist:	Dorthe Raffenberg
Journalist:	Gry Nielsen
Journalist:	Tina Nurby
Journalist:	Joan Remil
Fotograf:	Jette Nielsen
Journalist:	Karlo K. Hansen
Webmaster:	Frank Fog
Layout:	Jorge Osorio

Eksternt tilknyttet

Kenneth Sørensen; Pædagogisk og redaktionel konsulent

OUTsideren udkommer 6x årligt.

Institutionsabonnement	225 kr.
Privatabonnement	100 kr.
Løssalg	25 kr.

Reklamer:

1 side 1000 kr.	1/2 side 750 kr.
1/4 side 500kr.	1/8 side 250 kr.

Næste nummer forventes:
September 2002

Tryk:

PE Offset & Reklame A/S
Tømrervej 9
6800 Varde
Telefon 76 95 17 17

OUTsideren får penge i 2002

af Socialministeriet og Kbh. kommune

Indlæg og artikler udtrykker ikke nødvendigvis redaktionens holdning. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte i de indsendte indlæg.

Artikler i OUTsideren kan citeres, når kilde klart fremgår af citatet. Kopiering er ikke tilladt ifølge dansk lov om ophavsret, med mindre det er aftalt med redaktionen

Forsidefoto: **Jette Nielsen**
Bagside: **J. Nielsen, J. Osorio**

Indhold

OUTsideren nr. 38 juli - august 2002

Børnehjemsbarn - åndsvag? psykisk syg ? - normal s. 5

Ansv. Red.
Michael P. Krog

Journalist
Joan Remil

Rengnskabfører
Svend Balle

Journalist
Dorte Raffenberg

Konsulent
Kenneth Sørensen

Journalist
Tina Nørby

Journalist
Karlo Hansen

Journalist
Gry Nielsen

Layout
Jorge Osorio

Fotograf
Jette Nielsen

Webmaster
Frank Fog

Erling Frederiksen var i mange år anbragt under Åndsvageforsorgen. Han var desværre kun en blandt utallige. At han kom videre i sit liv skyldtes mere end en tilfældighed

Interview af Svend Balle

Ravnen fra Middelfart s.9

Jørgen Ravn har som ung lægekandidat arbejdet en måned på sindssygehospitalet i Middelfart i 1929, hvor han ikke befandt sig særlig godt. Da gitterporten den sidste dag var smækket i bag taxaen sagde han til sig selv, at psykiater skulle han i hvert fald ikke være. Men en mærkelig skæbne førte ham dog tilbage til hospitalet, nemlig i 1952 og da som hospitalets overlæge.

Portrætartikel af Karlo Hansen

Det synes som om, jeg stadig svæver s. 8

Poetisk indlæg. Af Maria Holbek

Stemplet s. 14

En novelle om en uhyggelig maskine. Af Frank Fog

Orientering s.15

Aktuelle nyheder fra psykiatriens verden. Redigeret af Svend Balle

Indlæg fra læserne s.16

God alternativ konference s. 20

Sund kost var tema på LAPs konference. Reportage af Karlo Hansen

Den nødvendige dialog mellem læge og patient s. 22

Der er for lidt dialog mener John Christensen

Brugerne må vurdere om holistisk medicin virker s. 24

Lægen Søren Ventegodt svarer her på et kritisk indlæg i et tidligere nr. af OUTsideren

Hvem er mine forældre? s. 25

Man kan blive psykisk syg når man ikke kender sine forældre. Af Dawn Edgar

LAPs fjerde landsmøde s. 26

Recovery blev et stort tema. Reportage af Karlo Hansen

Hvor går grænsen for brugerindflydelse? s. 28

Vi interviewer Samleren om det spørgsmål. Af Joan Remil

Poesivinduet s. 31

Poesi fra læserne

En god sommer - fordi vi fortjener det!

Redaktionel kommentar

Michael P. Krog, ansvarshavende redaktør

Tillad mig at indlede med et håb, et fromt ønske, ligefrem en bøn - to whom it may concern - om at vi ikke står om 2 måneder og halvbittert i kor synger »Du danske sommer - jeg elsker dig - skønt du så ofte har svigtet mig«.

Lad os endelig med inderlighed elske sommeren, men ikke for hvad den er i minderne og i højskolesangbogen, men for hvad den var sommeren 2002.

Jeg - vi - har brug for ferie...

Desværre er der en hel del i vor målgruppe for hvem ferien ikke nødvendigvis er den store lykke.

Det kan være fordi man har store psykiske problemer og andre svære ting at slås med. Det kan være ensomhed, økonomien der strammer. Det kan være mange ting. Endelig kan det også være at det ikke føles som et afbræk - en ferie, fordi man til hverdag har fri hele tiden.

Hvordan holder man fri fra »ikke at lave noget«?

Forfatteren George Bernard Shaw - ham der skrev det seriøse oplæg til My Fair Lady - har ret præcist beskrevet det som: »At holde ferie uafbrudt ville være god træning til opholdet i helvede«.

Men ellers er sommeren også såkaldt agurketid. Det vil sige en nyhedsfattig tid, hvor man derfor må ty til at skrive om årets største agurk og konkurrere om opskriften på den bedste agurkesalat.

OUTsideren - som Du har i hånden - forstår sig ikke på agurkesalat. Vi har derfor endnu en gang fyldt bladet med personlige beretninger, bidske indlæg, lidt humor og en hel del andet energi- og vitaminfyldt læsestof.

Der mangler måske et indlæg fra Dig?

Endnu en gang: Jamen, så skriv til mig og OUTsideren!

Vi har et indlæg fra John Christensen, som ganske originalt peger på den store uudnyttede intelligensreserve hos både læger og psykiatriske patienter.

Et par andre debatindlæg forholder sig kritisk overfor de 2 store psykiatribevægelser SIND og LAP - Landsforeningen Af Psykiatribrugere.

Det får mig endnu en gang til at trække 2 af mine kæpheste ud af stalden - **demokrati** og den nært beslægtede **ytringsfrihed**.

Det er ikke fordi vi ligefrem nyder at være kritiske.

Min livsholdning stammer fra drengebøgerne om Flemming og Kvik, hvor rådet gang på gang indtrængende lyder: Prøv med kærlighedens stærke arm.

Men der skal også være plads til kritik - fordi hvordan skal tingene ellers blive bedre? Man skal kunne pege på mindre gode ting, for at der er basis for at erstatte dem med bedre ting.

Godt nok er alt godt ikke nyt og alt nyt ikke godt!

Men tingene må frem i lyset. Fremtiden kommer at sig selv - fremskridtet ikke.

Et af indlæggene handler om den ulykkelige sag fra Viborg, som en af partsindehaverne ikke mener er løst. Det fremgår af SIND-bladet at formand Bente Djørup mener at det går bedre.

Derfor bliver jeg nok igen upopulær hos nogle SIND-folk. Men man er ikke redaktør for at blive populær - snarere for at få dårlige nerver over sin utilstrækkelighed over ikke at få skrevet alle de ting der burde skrives om.

Debatten burde rettelig foregå i SIND-bladet og andre psykiatritidsskrifter. Når det ikke sker, må vi for demokratiets og ytringsfrihedens skyld træde til.

Et andet indlæg handler om valget til LAP's Landsledelse. Som det fremgår andetsteds og som vi ikke lægger skjul på, er jeg valgt til denne landsledelse.

Jeg føler selv at det er en slags værnepligt...

Jeg er ikke kun tilfreds med at stå udenfor og beskrive tingene. Jeg vil også - hvis jeg kan - være med til at forbedre dem og - om muligt - få jord på hænderne og under neglene - bare ikke i hovedet!

OUTsideren skal være både være positiv og kritisk overfor alt hvad der sker i psykiatriens forunderlige verden.

Vi skal være saglige, journalistiske og så seriøse som muligt. Vi skal være upartiske for alle andre end psykiatribrugere. Vi skal være kritiske overfor alle - SIND, LAP - også os selv. Man kan ikke være en kritisk institution uden også selv at forvente kritik.

Derfor tog jeg også med kyshånd imod det kritiske indlæg - som endda kom fra et medlem af redaktionen Frank Fog.

Frank er bange for at landsledelsen i LAP bliver for »pæn« med de velfungerende, de velformulerede, de stærke, de nærmest raske ildsjæle. Hvad med alle de gale, originalerne, outsidersne osv.?

Redaktionel kommentar fortsat side 7

Børnehjemsbarn – åndsvag? – psykisk syg? – normal

Erling Frederiksen var i mange år anbragt under Åndsvageforsorgen. Han var desværre kun en blandt utallige. At han kom videre i sit liv skyldtes mere end en tilfældighed

Interview

af Svend Balle, foto Jette Nielsen

Jeg begynder at spørge Erling om hans liv, siger at jeg ved han var fejlanbragt, spørger hvordan det kunne komme så vidt. Han begynder at fortælle om en dag i hans alt for korte barndom på Vesterbro i København:

- Jeg blev drillet af de andre børn, jeg kunne ikke høre, og jeg kunne ikke løbe så godt. En dag legede jeg så med de andre børn. Der kom et papir, om at de var nødt til at fjerne mig, for jeg havde været meget urolig. Jeg ved ikke, hvem det var, der ville have mig fjernet, om det var min mor, eller hvem det var. Jeg anede ikke noget, jeg kunne ikke læse dengang.

Jeg forstår, at meget af historien er blevet sammenstykket af kontakten til hans søster, han heldigvis senere har fundet, for han var kun 2-3 år dengang, og han kan derfor af gode grunde ikke huske noget fra netop den dag.

- Lejligheden var meget lille, og gården var også lille, så jeg skulle bare væk og fik vel ikke noget at vide, om hvor jeg skulle hen.

- Jeg kom direkte fra Vesterbro til Ebberødgård (nu Svaneparken i Birkerød, Red.), efter papirerne med børneværnet var skrevet under.

Børnehjemsbarn

Erling skulle alligevel også turen forbi nogle børnehjem efter et måske kortere ophold på Ebberødgård. Institutionsbarnets første oplevelser var præget af mange flytninger, først til Tårnborghøj og så tilbage til Ebberødgård og så først derefter til børnehjemmene. Han fik også senere turen forbi Brejning i Jylland mellem Vejle og Fredericia.

- Børnehjemmene lå alle sammen på Fyn. Jeg var glad for at være på det andet af de to. Der var de ikke så strenge. Men jeg ved ikke, hvordan jeg havnede på dem, eller hvordan jeg kom fra det ene til det andet. Jeg gik bare og legede. Det

gik bare lynende stærkt, og jeg kom ikke til at kende nogle børn, jeg blev kostet rundt med. Jeg kan huske, at en fra det sidste hjem kørte mig tilbage til Ebberødgård i en sort bil, og jeg kunne ikke komme ud af den. Der var ikke andet end at knibe en tåre.

Hvor gammel var du, da du vendte tilbage til Ebberødgård?

-Jeg ved ikke noget som helst. Jeg var helt forvirret. Jeg kunne ikke lide at komme tilbage. Jeg var godt klar over, at de skulle begynde og ødelægge mig, at det var noget med piller og sprøjte. De bandt mig til en jernseng og gav mig en pille. Jeg ødelagde jernsengen. Så stærk var jeg. Det havde de ikke troet. Måske var jeg omkring de 8-9 år, men jeg ved det ikke.

Anbragt under Åndssvageforsorgen

Livet på en institution er bestemt ikke lige sjovt. Det private tøj blev frataget, og så skulle man gå rundt i institutionens blå uniform. Gjorde man ikke, som personalet ville, kunne man komme ud for lidt af hvert:

Jeg har oplevet at være ude i sneen uden tøj og at blive badet i kun koldt vand. Det var den straf, jeg skulle have.

Var det fordi, du var for urolig?

- Nej, jeg var stille og rolig, men jeg kunne ikke få lov at være det, og jeg har kendt mange andre, der heller ikke kunne få lov til det.

Han siger også, at han blev misbrugt seksuelt på institutionerne. Han mener at kunne erindre sig en episode fra Brejning. Han mener, at hans senere forhold til de dele skyldes det alt for tidlige misbrug. Der var nu heller ikke ligefrem nogen seksualundervisning eller oplysning på stedet om det emne. Efter den daværende lovgivning skulle alle åndssvage steriliseres. Det skete imidlertid først omkring 1970 for Erlings vedkommende, da han var først i 30'erne.

- Jeg var så skuffet over det liv. Jeg kom heller ikke i skole, jeg lærte ikke noget, jeg kunne bare sidde der og ikke komme videre.

Har du nogensinde opfattet dig selv som åndssvag, nu hvor du var indlagt sammen med de åndssvage?

- Nu var det ikke alle der var det, for nogle var anbragt af Kriminalforsorgen. Dem kunne jeg slet ikke sammen med, er du rigtigt klog! Men de andre havde jeg ikke nogen problemer med, de var stille og rolige ligesom jeg selv. Nej, jeg kunne slet ikke holde det hele ud. Jeg stak af, og jeg blev flyttet rundt på hele Ebberødgård, og jeg

har været på alle afdelinger derude.

Hans tidlige springture væk fra institutionen er nok ikke kommet videre end til parken og skoven tæt ved. Men han siger, at de store og stærke på deres springture stjal privat tøj, og så var de på vej væk.

Hvordan var personalet mod dig?

- De kunne ikke lide, at jeg skulle være sammen med de stille og rolige. Jeg skulle være sammen med de urolige og voldelige. Det gjorde mig aggressiv og vagtsom. Og så gik personalet også og drillede mig: Du må ikke få lov at gå i seng med os, det er kun plejerne. Og jeg kan fortælle dig, at i personaleboligen, der var rigtigt meget sex. Og fra en af afdelingerne kunne man også se, hvad der foregik.

- Jeg turde slet ikke sige noget til dem, for jeg var jo på lukket afdeling. Så jeg sad der musestille. Så en dag kom heldigvis en og sagde til mig, at han syntes, jeg skulle komme ned og arbejde på værkstedet.

Har du haft nogle venner eller kærester?

- Nej, jeg har aldrig haft nogle venner, og jeg har heller aldrig haft en pige i fred. Jeg kendte en pige på et tidspunkt, efter jeg forlod Ebberødgård, men hun blev voldtaget.

Var der slet ikke nogle på Ebberødgård, du kom godt ud af det med?

- Jo, jeg spillede musik og teater med nogle. Det gør jeg ikke mere, men det gjorde jeg dengang. De var glade for mig mange af dem, og jeg lærte dem at spille billard, og nogle af dem har jeg heldigvis også mødt senere. Med dem så jeg også, at mange af dem kunne meget mere, end de får lov til på institutionerne.

Lærte at læse alligevel

Selv om der ikke fulgte nogen undervisning med til institutionsopholdet, så kan Erling alligevel læse i dag.

- Jeg boede i bolig 7 på Ebberødgård, der havde været personalebolig. Der kom jeg til at arbejde som skraldemand. Så havde de smidt nogle børnebøger ud, og jeg tænkte: Nå, det er lige noget for mig. Så fandt jeg både en læsebog og en regnebog og en skriveblok, en blyant og en lineal. Og jeg gik i gang med at øve mig i det at skrive bogstaver og at læse. Der var bare masser af bogstaver. Regnebøgerne havde alle sammen et nr., og jeg nåede til nr.15. Det hele var uden nogen lærer. Senere hen har jeg nu prøvet at komme ind på en skole og lære noget mere, men det kunne

ikke lade sig gøre.

Psyisk syg?

Når Erling ikke var åndssvag og heller ikke anbragt af Kriminalforsorgen, hvad var han så? Var han psykisk syg? Eller var han bare helt normal?

- Jeg har faktisk aldrig rigtigt talt med nogle om psykiske problemer. Jeg har kun en gang talt med en læge om mine problemer, efter jeg var flyttet tilbage til København, og han kom op i min lejlighed, og vi fik en snak. Det er den eneste gang.

Men var der alligevel ikke noget personale, du snakkede godt med?

- Nej, de ville ikke lade mig være. Jeg skulle gå og gøre rent for at være sådan en fedterøv. Da jeg var kommet videre til Tårnby igen ville de have, at jeg bare skulle sidde og hænge i sofaen, og gjorde jeg det ikke, så vidste jeg, at de ville true mig med Ebberødgård. Det var det samme, da jeg boede ude i nærheden af Valbyparken. Til sidst tænkte jeg, at nu stopper det, nu vil jeg have min egen lejlighed.

Springturene - og så i dag

Før Erling imidlertid kom så langt, havde han på nogle af sine springture snuset lidt til verden udenfor Ebberødgård, i første omgang Birkerød og nærmeste omegn bl.a. Projekt Hus, som var blevet startet af nogle arbejdsløse i byen.

- Personalet skulle vide alt, hvad man foretog sig. Men det var jeg ligeglad med, selv om man hurtigt kunne blive sendt tilbage, hvis man var havnet nede på gågaden i Birkerød. Det lykkedes

mig så heldigvis at finde nogle søde mennesker, som tog sig af mig. Jeg var også snu, jeg vidste hvilke veje, jeg skulle gå for at komme dertil. Der fik jeg lækker mad, og der var fed musik.

- Jeg kæmpede meget for at komme væk fra det lort, for du havde dem hele tiden i røven. Du har ikke noget privatliv, du bliver mødt med en ligegladhed, og jeg føler, jeg aldrig har fået omsorg.

- I Projekt Hus gik jeg også til hånd, malede og lavede ting fx møbler til stedet, og du kan tro, jeg havde det godt med det. De var så søde. Der var ikke noget med: Hvor kommer du fra? For det vidste de godt, og de syntes heller ikke, at det var noget ordentligt sted for mig. Der kunne jeg få lov at more mig. Jeg kunne sidde sammen med de unge, uden der var noget.

Han fortæller også, at han i huset fik forskellige indianernavne. Han ligner faktisk selv en indianer og har måske også indianermæssige aner. Han har som nævnt ingen erindring om sine forældre. En dag, fortæller han, gik han ud i skoven og stillede sig derude med det store vanskelige spørgsmål, hvem er jeg? Det lange institutionsliv, der først sluttede, da han var sidst i 40'erne havde haft sin pris. Ude i skoven besluttede han på at ændre sig selv, finde den, han egentligt var.

Hvordan har du det så i dag?

- I dag kommer jeg i et værested, hvor jeg også arbejder lidt med nogle ting. Det går godt, men indimellem forventer jeg, at de vil have, jeg bare skal gøre det hele. Så sidder jeg hjemme og ser fjernsyn. Jeg går indimellem nogle ture men vender lige så hurtigt hjem, som jeg gik ud.

Redaktionel kommentar fortsat fra side 4

Først må jeg sige at jeg egentlig deler nervøsitet og gerne ser lidt mere spræl og slag i bolledejen, men også arbejdsduelighed.

Men valget sker på landsmødet på demokratisk vis. Der var oven i købet langt flere der stillede op i år end nogensinde tidligere. Et medlem fra landsledelsen, der ikke var på valg, kom endda hen og sagde til mig, at han var glad for at han ikke skulle vælges med den overvældende konkurrence. Hvordan skal man få folk til at vælge de skæve i stedet for de velformulerede? Jeg kan dårligt forestille mig en form svarende til kønskvoteering med halvt mænd halvt kvinder eller som i de gamle Artedage, hvor man for at få rabat skulle tage 2 sjove og 1 kedelig - teaterbillet. Man kan opfordre alle til at stille op, men man kan ikke diktere vælgerne hvem de skal stemme på.

Sådan er det med demokrati - det er besværligt!

Eller som statsmanden Winston Churchill så rigtigt formulerede det: »Demokrati er en dårlig styreform, men den bedste vi har...«

I øvrigt vil jeg gerne slutte positivt og understrege at de problemstillinger jeg har nævnt og resten af dem som er sat til skue inde i bladet kan ses fra mere end en side.

Alt afhænger af øjet der ser. Derfor er det vigtigt at kende flere synspunkter, så læserne, medlemmerne og vælgerne kan tage stilling.

Storm P' skriver så fyndigt: »Da en sag kan ses fra flere sider, vil jeg bede tilhørerne om at sætte sig i en rundkreds.«

Jeg selv vil slutte en ring fra indledningsbønnen om en god sommer - ved at ønske alle en god sommer!

Jeg vil endda understrege vigtigheden med en parafrase fra et reklameslogan:

En god sommer - fordi vi fortjener det!

Det synes som om, jeg stadig svæver...

Som tiden går, drejes livet i form, og skabes ud af alt og intet. Det vil vise sig ved min mellemkomst, om det havde betydning, eller om det var flagrende ligegyldigt.

Poesi

Af Maria Holbek Foto: Jette Nielsen

Stille lå livet hen og blev voldtaget af enhver, der fik fingre i det. Dømt blev det af enhver, der forlod det. Utaknemmeligt fører dets forbrydere sig frem og myldrer mellem hinanden.

Der var du og jeg i blandt. Da jeg var bange for livet, ønskede jeg at være en fjer i din hat og en blomst i dit knaphul. I mørket forfulgte jeg dit legeme. Fandt det til sidst.

Det overgav sig til mig, du lod mig suge kraften ud, og jeg øste uendeligt af min smerte og overlod min sårbarhed i din varetægt. Nu, så jeg livet i øjnene, nu, da jeg havde smagt og fordøjet dets hemmelighed. Min glæde var, at jeg ønskede dig endnu mere, men nu var du mæt.

Du betød mere end alt for mig. Du var målet i mit liv. Min krop nåede aldrig din sjæl. Jeg sulter, tørster, hungrer, mangler. Hvis man når sit mål, og der ingen glæde er, er man da opmuntret til at stræbe efter nye mål? Du var træt og brugt op.

Som et ekko, en forestilling, der spiller på en uendelig række af år, ser jeg ind i bålet flammer og brændes af triumfens tomhed. Hvad mere er der at nå? Er det da ikke min opgave at dele ud af de søde kager der bages i mit sind? Skal jeg så ikke også modtage?

Ud af min smerte, min længsel og min lykke tændtes der nye lys på vejen, og dem skal jeg sætte på vejen frem mod kærligheden, mod indløsning af præmien i livets lotteri.

Var det ikke sammen med dig, jeg med store øjne og glat hud gik op til skranken og fik gevinsten? Var det ikke sammen med dig jeg indgik en aftale om, at den skulle vare evigt?

Var det ikke mens evigheden gik, huden slog revner og øjnene faldt ind, at jeg kiggede i det hemmelige skab og fandt det gabende tomt?

Du husker det ikke, for du sov. I århundreder kunne jeg ikke røre mig, min skuffelse var så

Modelfoto

dyb, så jeg i den kunne høre ekkoet fra en glemt barndom, duve gennem blodet i mine årer. Forsigtigt tog jeg mod til mig og lod hovedet falde ned i skødet og lyttede til det lille barn: "Elsk mig", er det eneste jeg kan høre, gennem bølgerne buldren, "Elsk mig" er det eneste, der udskiller sig fra menneskemylderet og gør sin betydning gældende.

Jeg løfter atter mit blik, og lader det falde på dig, smerten udløses gennem vand, livets vugge. Du sover endnu. Din søvn er blevet bitter og urolig. Mit indre samles i en uforløst iver for at gøre dig alting behageligt, for at du i det mindste kan sove roligt.

Jeg tænder atter engang et lys for dig. I de lange gange jeg har vandret, brænder tusinder af lys, kun for at lyse op for dig, hvis du skulle komme, men de steder du kommer, har man end ikke hørt om mig.

Mit håb er stadig, at du vil læse den bog, jeg har skrevet om dig igennem livet, og som ligger vidt åben i min entre.

Så vil du finde mig i de mørke gange, lade dig glide ind i min favn, lade dig omslutte af mig, synke ind i mig og falde til ro. Jeg vil give dig fred og glæde, og du vil aldrig mere behøve at flakke om i de troløse, våde og mudrede, ghettoer, hvor du tror, der findes en, som mig.

Indtil da, svæver jeg hen over gulvene gennem de mørke gange i mit tomme hos.

"Ravnen fra Middelfart"

Jørgen Ravn har som ung lægekandidat arbejdet en måned på sindssygehospitalet i Middelfart i 1929, hvor han ikke befandt sig særlig godt. Da gitterporten den sidste dag var smækket i bag taxaen sagde han til sig selv, at psykiater skulle han i hvert fald ikke være. Men en mærkelig skæbne førte ham dog tilbage til hospitalet, nemlig i 1952 og da som hospitalets overlæge.

Portrætartikel

af Karlo Hansen, foto Karlo Hansen

Jørgen Ravn var overlæge i Middelfart 1952-1970.
Foto: Middelfart Psykiatriske Museum

I bogen „Mit Psykiatriske liv“ fra 1977 skriver Jørgen Ravn:

- Hele hospitalet gjorde et dystert præg. Rundt om det store terræn var der en høj tjørnehæk og et ståltrådshegn. Vejene på terrænet var tæt beplantet med store allétræer, der bidrog til at give det hele et meget mørkt og dystert indtryk.

I bogen, der udkom efter at han var gået på pension, formår Jørgen Ravn med stor autoritet at beskrive mange af de dårlige forhold, der herskede på hele hospitalet, hvor den daværende overlæge Holm direkte håndhævede den strengeste lukkethed og isolation fra byen Middelfart.

Selvom overlæge Holm forsøgte at holde lægerne indenfor hegnet så længe som muligt, så kunne han dog ikke forhindre byens borgere i dagligt at høre på råb og skrig fra patienterne.

Patienternes fastspænding v.h.a. læderluffer, der var spændt ned til sengekanten var dengang meget mere udbredt. Når der var patienter der strittede imod at skulle sondemades, blev fortænderne trukket ud, så lægen bedre kunne komme til at føre slangen ind igennem munden. Til de 1000 patienter der var indlagt, mente man, at 6

læger var tilstrækkeligt. Overlæge Holms stuegang kunne klares på 1 1/2 time, så havde han fået det overblik, han behøvede. At Holm midt under den efterfølgende konference samtidigt havde telefontid for pårørende, giver et indtryk af hans indstilling til arbejdet og ikke mindst hvilke vilkår de pårørende levede under.

Blev en patient alvorligt syg, kunne man ikke overføre patienten til et somatisk sygehus, for man havde ikke penge på kontoen til aktiviteter af denne art. Døde patienten ville det alligevel ikke vække opsigt. På de afdelinger, hvor man bl.a. havde skizofrene langtidspatienter, blev døden direkte opfattet som en formildnende gave sendt fra de højere magter - atter en sjæl havde fået fred. En af de mest dræbende ting ved arbejdet som læge var, at man kun alt for godt vidste, hvilke stadier den enkelte patient skulle igennem - den ene værre end den anden.

På hospitalet fandtes der adgang til et bibliotek. Det var et ret stort og velforsynet bibliotek, men nyheder fandtes der ikke mange af. Alle nye bøger skulle først læses af overlægen, ligesom alle patienternes breve nøje skulle censureres af de vagthavende læger, inden de fik lov til at komme

videre i systemet.

Jørgen Ravn viger helt uden om „plejerne“, som dengang var hospitalets største og vigtigste medarbejdergruppe, men finder anledning til at give plads til en beskrivelse af sygeplejerskerne, der får stor anerkendelse for deres virke og opofrelse, hvilket især gjaldt for afdelingssygeplejerskerne derved, at de permanent boede på deres afdeling.

Overalt stank af gammel urin og afføring

At der overalt stank af gammel urin og afføring og at man ikke havde den fornødne belysning, udluftning og opvarmningsforhold, så man kunne passe sit arbejde, er her blot eksempler på det miljø, som alle - både patienter, personale og læger blev dybt påvirket af.

Kosten var forfærdelig, hvilket Jørgen Ravn var med til kritisk at pege på i Ugeskrift for Læger (19.12.29). Ofte var maden så salt og så dårlig tilberedt, at den var uspiselig. Fersk fisk, mest torsk blev købt af et fællesindkøb i København og var fordærvet, inden den nåede til Middelfart. En omelet var som regel en bastant æggekage og i purésupper flød store fedtklumper rundt.

Selvom kritikken vakte opsigt og den blev aftrykt på forsiden af alle landets socialdemokratiske aviser, forhindrede det ham dog ikke i at gøre karriere, måske snarere tvært imod. At han havde gjort sig dødelig uvenner med sindsygevesenets første-direktør, den autoritære Brøchner-Mortensen, der tidligere havde været inspektør for Vestre Fængsel, var normalt ikke godt for en grøn og ung lægekandidat, der ville gøre karriere. Men det blev det. Aviserne var her med til at gøre lægen landskendt under øgenavnet „Ravnen“.

Et sløvende miljø uden initiativ

I bogen erkender Jørgen Ravn åbent, hvordan han i løbet af sin korte ansættelsesperiode blev mere og mere sløv. Der var intet initiativ. Alt var trivielt, ingen kammerater og så alle de masser af patienter, der var udenfor terapeutisk rækkevidde.

For en ung og progressiv læge som Jørgen Ravn, var der ingen interessante konferencer med drøftelse af særlige sygdomstilfælde, bare den samme tummerum, sondemadning, kateterisation (indlæggelse af urinslange), stuegange, hvor der intet skete. Den stærke isolation fra byen, som overlæge Holm stærkt håndhævede ved enhver lejlighed, var ikke noget for en ung læge der var interesseret i sit fag. Jørgen Ravn udtalte:

- Under det psykiatriske hospital i Middelfart

var der i 1929 ca. 1000 patienter. Heraf var 124 placeret på plejehjemmet Hvedholm ved Fåborg, der hørte under hospitalet. Endvidere var mellem 50 til 60 patienter anbragt i familiepleje (ophævet i 1970).

- Afdelingssygeplejerskerne boede ude på afdelingen. At de skulle have et privatliv, tog man intet hensyn til. Alle sygeplejerskerne var venlige og rare, nogle mere livlige end andre, men alle var umådelig interesserede i deres patienter, selvom jobbet var hårdt. De holdt virkelig af deres patienter, hvor mange blev kærligt behandlet som børn. Jørgen Ravn beskriver sygeplejerskerne som uhyre opofrende.

Patientensbegrænsede behandlingsmuligheder For Jørgen Ravn var det at blive ansat i 1929 en tid, hvor man kun havde en eneste aktiv behandling i psykiatrien, nemlig malariebehandlingen af den sensyfilistiske hjernelidelse, dementia paralytica, men det var ifølge Jørgen Ravn også den eneste virkelige succes, man har haft i psykiatrien. Han udtaler:

- Malariebehandlingen dræbte den bakterie, spirochæta pallida, der var sygdommens årsag. Takket være penicillinbehandling har det gjort, at syfilis nu i langt overvejende grad helbredes i første og andet stadium og ikke når til det tredje stadium, hvor hjerne- og sindssygdommene brød ud. Paralytikerne (betegnelsen for syfilispatienterne) udgjorde dog en mindre del af belægningen på sindssygehospitalet.

- Konferencen efter stuegangen begyndte kl. 12. Overlæge Holms stuegang tog sjældent mere end 11/2 time, men han kendte dem alle.

- Ved den sidste conference blev de særlige begivenheder refereret. Hver læge havde en ret stor lommebog, hvori stuegangens begivenheder blev noteret. Det var meget sjældent, der blev skrevet noget i patienternes journaler udover ved indlæggelsen. Under konferencen diskuteredes i øvrigt, om man nu skulle indkalde en eller to patienter fra ventelisten, der var uhyggelig stor.

- Skulle en patient udskrives, hvad der jo skete ret sjældent, var der ivrig diskussion herom. Det var maniodepressive patienter, der efter 3/4 til et års ophold var blevet egnede hertil. Det hændte også, at en skizofren blev udskrevet, når denne var i en rolig fase, men af og til forlangte de pårørende en ret dårlig patient udskrevet. De måtte da skrive under på, at det var på eget ansvar og imod hospitalets råd, at dette skete. Man havde jo endnu ikke en sindssygelov eller bestemmelser om frihedsberøvelse skriver Jørgen Ravn og fortsætter:

- Samtidig med konferencen var der telefontid

Hospitalets gamle hovedbygning i dag.

for pårørende. Når Holm var til stede, tog han altid selv telefonen, og som anført kunne han huske alle patienterne. Hvis den pårørende blev urimelig, svarede Holm ret brysk: „De må jo huske, at han er tosset“, hvorefter telefonen blev smækket på.

Elendige menneskevrug

- Patienterne på de kroniske afdelinger var alt-overvejende skizofrene i alle stadier af sygdommen. Der var dog også et par afdelinger belagt med paralytikere i slutstadiet. Elendige menneskevrug, helt åndeligt udslukte med voldsomt talebesvær, blæreparese og udbredte decubitussår. „Heldigvis“ var dødeligheden stor. Endnu i 1929 var der som berørt i forordet ikke helt få patienter med kronisk encefalitis, den spanske syges efterladenskaber (alvorlig influenzaepidemi 1918).

De var stivnede, stillestående og med uhyggelig spytflod, og ofte meget vanskelige.

- De mange dårlige katatone patienter prægede de kroniske afdelinger. De var ofte voldsomt urolige og impulsive. Lynsnart kunne de overfalde plejepersonalet, bl.a. rive store hårtotter af sygeplejersker og plejersker. man sagde da, at de var blevet toppede.

- En aften, hvor jeg stod bøjet over en patient, som jeg skulle kateterisere, fik jeg pludselig en pottetfuld varm friskladt urin over hovedet. Det var ikke behageligt. En anden gang fik jeg en tallerken boghvedegrød tværet ud i håret. Det var næsten værre. En dag, jeg kom ind på en mandsafdeling, fór en patient bag på mig og greb om halsen og forsøgte at kværke mig. Heldigvis kom der et par plejere til og fik fat i patientens hænder, men det var begyndt at sortne for øjnene.

- Patienterne var ofte helt autistiske og stuporøse, uden virkelig kontaktmulighed, og en stor del af dem var urenlige både med urin og afføring. Det var derfor altid et stort problem med frisk luft. Mange af disse patienter var fikseret til sengene i læderbælter og med læderluffer, der var spændt ned til sengekanten. Blev en patient rigtig urolig og voldsom, kunne de sprænge et sådant læderbælte og ofte måtte der ca. tre plejere til, for at få patienten i et nyt bælte. Det populære ord; „spændetroje“ hørte endnu kun til i fantasien.

- Mange af patienterne lå i sengene i forvredne og stivnede stillinger, ofte i dagevis med hovedet lidt hævet over puden. Var de oppegående, stod de gerne i deres forvredne stillinger og i stuens mørkeste krog, med ansigtet vendt mod væggen, helt væk i deres egen verden.

- De skizofrene ansigtstræk var påfaldende plumpe, og de mandlige patienters hår underlig pelslignende, (virkning af medicin). Man kaldte det pelzmütze. En meget stor del af patienterne måtte mades, nogle v.h.a. sonde.

- Hos de katatone vekslede perioder med voldsom uro med perioder, hvor de lå helt stille og urørlige, i den såkaldte stupor fase.

- Mange patienter kunne i dagevis gentage den samme sætning, eller komme med lange svadaer af ord uden sammenhæng, det man kaldte ordsalat.

Ofte råbte og skreg patienterne, så det kunne høres helt ned i byen.

Overvågning af patienter

- Der var dengang ikke mange patienter med senile psykoser.

Man var dengang mere indstillet på, at beholde disse patienter hjemme. En stor del af vort optagelsesområde var landdistrikter, hvor dette jo også var lettere, desuden var levealderen ikke så høj som nu. De ældre skizofrene var helt demente i det såkaldte skizofrene endestadium. De kunne leve meget længe.

- På de rolige modtagelsesafdelinger i kvinde- og mandskurhuse lå i stueetagerne de deprimerede patienter. Alle havde de svære melankolier. Alle var sengeliggende, nogle helt stivnede og hæmmede, ofte spiseværgende, fyldt med depressive vrangforestillinger, som man slet ikke ser i dag, eller de lå sagte grædende. Afdelingerne var blevet bygget om til det, man kaldte vagtafdelinger, idet skillevæggene var gennembrudt, så man fra midten af afdelingen kunne overse alt. Det man frygtede var, at patienterne skulle begå selvmord, hvad de faktisk oftest slet ikke havde initiativ til.

- Patienterne måtte ikke få gaffel eller kniv, men måtte spise mad med ske. Maden var i forvejen skåret i stykker. (Det samme var tilfældet på

NET
VÆRKSTEDET

Offside

35357344

Et aktivitetssted for mennesker med psykiske og sociale problemer, førtidspensionister, bistandsmodtagere, efterlønnere o.a. Vi er et hyggeligt sted, hvor du kan møde nye kammerater omkring fælles interesser.

I denne sæson tilbyder vi undervisning på følgende kurser: Yoga, Svømning, EDB, Tekstilværksted, Tegning/maling, Astrologi, Badminton, Kropsbevidsthed, Sang, Musik.

Vi har endvidere en ugentlig debatgruppe, og der arrangeres foredrag, danseaften, udflugter o.a.
Kom ind og få et program - eller ring og hør nærmere.

Undervisning, aktiviteter og socialt samvær
Prinsesse Charlottesgade 28, 2200 Kbh. N.

afdelinger for urolige skizofrene). Når patienterne blev bedre, fik de lov til f.eks. at sy, men saksene blev talt op og låst inde om aftenen. Fik patienterne pakker, blev sejl garnet fjernet, og indholdet i øvrigt kontrolleret. Det var strengt forbudt at sende tændstikker til patienter, og på dørene var der opslag om, at pårørende ikke måtte give patienterne knive, sakse eller tændstikker. Blev forbudet overtrådt, blev besøg forbudt.

- Når patienterne blev virkelig bedre, blev de overflyttet til første sal, hvor der var hyggeligere. De fik lov at gå i haverne, der lå syd for afdelingerne, og som var meget smukke og velholdte, men der var altid en plejersperson til stede. Kun yderst sjældent fik en patient lov til at gå alene i byen. (åbne afdelinger eksisterede ikke).

- De maniske patienter blev indlagt på de urolige afdelinger. Jeg oplevede en patient, der døde i en voldsom mani. Hun sled sig ihjel. Der var ingen medicin, der hjalp hende. Hun havde såkaldt *mania furibunda*.

- Man havde kun beroligende behandling, og denne hjælp i mange tilfælde endda ikke. Man brugte meget sjældent indsprøjtninger, men standardbehandlingen var veronaltabletter 1-2 gr. i døgnet. Man var klar over, at man ikke kunne fortsætte i det uendelige med denne dose, derfor blev der efter fire ugers forløb indskudt en pause. I disse veronalpauser blev der givet kloral 2 gr. daglig - af og til 3 gr.

-Veronalpauserne var ilde lidt af personalet, idet patienterne altid blev mere urolige, som personalet sagde: „de får for lidt medicin“. Det har nu nok snarere været abstinensuro. Efter 14 dages forløb gav man så atter Veronal i fire uger. (I følge Arne Kelstrup* påviste Jørgen Ravn i 1934, at omkring en tredjedel af patienternes forandringer i blodsammensætningen kunne påvises ved diverse laboratorieprøver. Mange forskere havde regnet disse forandringer for nogle af de mulige årsager til netop skizofreni og lignende sygdomme. Veronal, Kloral og Kloralmorfin anvendtes i mangel af bedre som beroligende og søvndyssende medicin).

Hospitalskosten var ringe

-Vi fik altid noget andet og ringere mad serveret, end det der stod i kostplanen. Ofte var maden så salt, at den var uspiselig, ligesom den var dårligt tilberedt. Fersk fisk, mest torsk blev købt af et fællesindkøb i København; det siger sig selv, at det var en yderst slet vare, der blev serveret i Middelfart, når fisken nåede frem. Nogle patienter skulle jo have diætmad.

-Jeg henvendte mig til overlæge Holm og påtalte dette.

Den var nok kaloriemæssigt tilstrækkelig, men jeg var ikke i tvivl om, at patienterne fik alt for få

vitaminer. Holm tog det roligt og sagde, at han faktisk var klar over, at der var noget galt, men forvalter Tillige havde afvist alle klager. Holm rådede mig til at skrive et stykke i Ugeskrift for Læger, for det var også nytteløst at henvende sig til direktøren, Brøchner-Mortensen. Ifølge Jørgen Ravn havde han tidligere været inspektør for Vestre Fængsel, (noget han kalder for „en lidt mærkelig kvalifikation“ til at avancere til direktør for landets største hospitalsvæsen). Jørgen Ravn fortsætter:

- Kort efter denne samtale med overlæge Holm rejste jeg fra Middelfart, men overlæge

Faber på Montebello tilskyndede mig til at følge Holms råd, hvorfor jeg den 19. december 1929 skrev et indlæg, jeg kaldte for „Kosten på Middelfart Sindssygehospital“. Jeg sluttede indlægget med at skrive, at det er udmærket, at der skal spares, men at patienterne på et sindssygehospital ikke skal leve på simpel fangekost, for sædvanlig fangekost var sikkert bedre, end det patienterne fik.

Det var jo nok en lidt for skrap hentydning til direktørens fortid.

Middelfart Statshospital 1952

Da Jørgen Ravn 29 år efter kom tilbage til Middelfart i 1952, blev han af Sindssygevæsenets førstedirektør tilbudt den „fornemme“ udfordring, at rette op på „landets dårligste sindssygehospital“. En udfordring han tog imod, bl.a. ved at kræve en delt overlægestilling, så man derved var to overlæger om arbejdet.

-Professor le Maire var i mellemtiden blevet Brøchner-Mortensens efterfølger. Jørgen Ravn fortæller, at Le Maire havde været juridisk professor i Århus, men ville øjensynlig hellere være direktør for statens sindssygehospitaler. Han var Brøchner-Mortensens absolutte modsætning.

Uhyre venlig og meget imødekommende.

Han kunne være meget vittig, men desværre var han for veg overfor de bevilgende myndigheder, men viljen var god nok, og han var en fortrinlig forhandlingsleder.

- Le Maire forberedte Jørgen Ravn på, at hans opgave ville blive svær. Hospitalet var uhyggelig forsømt. Den tidligere overlæge havde været syg i mange år og havde haft mange og lange sygdomsperioder.

Men i øvrigt ville Le Maire give Jørgen Ravn al den støtte, han kunne, for som han sagde, Middelfart var hans dårlige samvittighed.

I 1952 befandt der sig 1310 patienter i arkitekt Vilhelm Petersens gule murstensbygninger, der i 1888 var blevet indviet til 400 patienter

Indlæg fra læserne

Det er nødvendigt at være ærlig om sin psykiske sygdom

Efter at have læst en del i det spændende blad *Outsideren*, noterer jeg mig, at det handler en del om religion. F.eks. en depressiv, Marianne Hauschildt, der har følt sig mere tiltrukket af det onde, bliver behandlet, så hun ikke længere er syg og tiltrukket af det onde. Og nu takker hun Gud for livet. Og maler det hele.

Hvordan en religionshistoriker Frank Fog dykker ned i underverdenen i sindet - i vort umådeligt rige sind - som Finn Abraham Movitz siger. Religionshistorikeren, når frem til en afklaring og bedring.

Jeg læser Ingrid Nørups artikel om nedskæringer på Ballerup Sygehus ja, himmel og helvede udtrykkes nogle gange i sindslidelser. Og det hele har også et politisk perspektiv, nemlig hvor meget bliver der bevilget til behandlingen, til personale og vort underhold.

Jeg læser Lone Olufsens reaktion imod udtryk som skizofren, sindssyg, gal osv. Jeg finder det er helt fint, hvis man undgår disse ord, og forsøger at blive accepteret som menneske. Men det er vel også berettiget at kæmpe for de sindssyge, de skizofrene, de gale osv. med kød og blod. Jeg prøver at gøre det ved, at opføre mig så anstændigt som muligt, selv om jeg er skizofren og bestemt ikke lægger skjul på det. Jeg håber derfor jeg medvirker til at gøre de sindssyge mere populære.

Jeg har ligefrem opdaget, at folk der ser dette, opdager at jeg er til at omgås og snakke med. Jeg har nemlig helt naturligt med min sygdomserkendelse dannet et sprog, hvori man kan tale om skizofreni på en ærlig måde. Hvor man kan snakke om alle problemer og problemstillinger omkring skizofreni. I stedet for at sige, at jeg er Jesus, siger jeg, at jeg er skizofren, bl.a. fordi jeg tror, at jeg er Jesus. Jeg er skizofren, fordi jeg tror at radio og TV handler om mig osv., så er det straks mere spiseligt.

Det er rigtigt nok Lone Olufsen, at mange mennesker tager afstand fra mig, når jeg siger det. Der er også mange, der behandler mig nedladende, når jeg siger det. Også nogle andre skizofrene gør det.

Endvidere er det også et spørgsmål om sandheden. Det er også et spørgsmål om, at være ærlig overfor sine medmennesker.

En sygeplejerske sagde engang til mig: »Du er ikke først og fremmest skizofren. Du er først og fremmest Egon Gad Johansen.« Men det er ikke det folk ønsker, at få at vide af mig, når de spørger mig, hvad jeg fejler.

Jeg mener også, at betegnelser som vrangforestillinger er præcise definitioner, nemlig uvirkelige forestillinger, ligeledes er forestillinger om, at man er Jesus eller statsminister veldefinerede, nemlig som storhedsvanvid eller megalomane forestillinger.

Hallucinationer er veldefineret som sansebe drag med virkelighedspræg osv. osv.

Jeg mener derfor også, der kan være tale om at være ærlig. Og at der kan være tale om sand erkendelse hos skizofrene.

Det er sagt om skizofreni og de andre sindslidelser at skizofreni bl.a. er kendetegnet ved ovennævnte symptomer, og alle de symptomer har alle mennesker mere eller mindre. At alle har uvirkelige forestillinger, at alle kan bedrages af deres sanser. Alle har mere eller mindre lyst til storhedsvanvid.

Men jeg er nu nok ikke statsminister. Jeg tror ikke det kan lykkes at tænke os normale.

Og hvis vi kunne, hvordan kan der så være hjælp på et sygehus? Jeg vil opføre mig ordentligt, og derved gøre psykisk syge mere populære, selv om det er svært. Gud hjælpe mig dertil.

Store hilsner Egon Gad Johansen

Du er som en bog

Du er som en bog, verden er som en bog, et helt bibliotek, dit liv er en historie, en fortælling, et eventyr, en hurlumheimaskine, et rundtosse-univers. Gå ind i det, der er både trolde og feer og guder og djævlé (billedlig talt), og lyt til de historier, de fortæller - hvis du tør. Og tør du ikke - jeg turde i hvert fald ikke - ja, vil Muhammed ikke komme til bjerget (for umådeligt skræmmende kan det være, hvilket er ganske forståeligt, når man ikke har nogen at følges med og holde i hånd), så må bjerget komme til Muhammed, og måske sætter det sig så oven på ham, så han bliver både skizofren og psykotisk.

Så er der ikke andet for end at møve sig ud,

stille og roligt, hvilket kan tage lang tid, selv om alle hjælper til, så godt de nu kan.

Men har man endelig fået blot hovedet ud, kan man så småt begynde at kigge sig omkring og betragte bjerget, dets dybe kløfter og træbevoksede sider og den nøgne top, og deri er der megen befrielse og indsigt at hente: således at betragte og lytte: til alle historierne, ens egen og verdens, de spændende og de trivielle. (Jeg forstår nu godt de, der hellere vil lukke øjne og ører, for både overvældende, angstfyldt og besværligt kan det være).

Frank Fog
Frederiksberg

Pas på LAP, thi scenen er skrå

Selvom jeg er medlem, var jeg var ikke til LAP's netop overståede landsmøde. Jeg har kun det, jeg har fået refereret af personer, der var der, men det, jeg har hørt (og jeg er da i øvrigt også bekendt med flere af aktørerne, mest fra den psykiatriske presse), gør mig en kende betænkelig.

Tidligere var LAP's landsmøder, efter hvad jeg har fået refereret, en sydende heksekedel, hvor synspunkter, snak, udveksling, dialog, debat og handling føj ofte udisciplineret, men frugtbart gennem luften (hvilket selvfølgelig også kan være for meget, hvis det skejer ud og folk ligefrem bliver skræmte). Hvor alle kategorier af sindslidende var repræsenteret.

De almindelige såvel som outsiderne. Men nu hører jeg, at LAP er ved at blive en struktureret organisation med strukturerede samværs- og dialogformer, hvor kun de velfungerende, de velformulerede, de stærke, de nærmest raske ildsjæle sidder ved roret. Ja, man fristes til at kalde dem de normale ugle.

Galebevægelsen kørte i sin tid ud på et sidespor, fordi man i sin tid smed behandlerne ud og på det nærmeste bekendte sig sekterisk til en form

for venstreorienteret. Sind fungerer stadig, men er blevet en vattet beton-organisation og konsekvent moderat i sin kritik af det etablerede psykiatriske system.

Skal også LAP ende som en sekterisk organisation, kun for de velfungerende og normale? Hvad med alle de belastede sindslidende, der befinder sig rundt omkring på de psykiatriske afdelinger, på diverse væresteder eller isoleret i eget hjem? Hvad med alle de gale, originalerne, outsiderne osv? Er det LAP's mål at komme ind i den psykiatri-politiske varme?

Den er jeg helt med på. Men ikke hvis prisen er at ofre de umage, at skubbe dem ud af organisationen ved at køre dem agterud - så LAP bliver en organisation, hvor de velfungerende handler på vegne af, men ikke sammen med outsiderne og de uformående.

Og intentionen med LAP var det ikke netop, at det skulle være en landsorganisation for alle psykiatribrugere og ikke for Tordenskjolds soldater?

Frank Fog
Frederiksberg

Psykiatriske brugere udstødes af Viborg kommune

Af Anne Marie Kollerup, Viborg

Dét er den omtalte gruppe nu træt af, så nu vil de gøre omverdenen opmærksom på, at dette stadigt voksende problem skal løses. De vil ikke længere lade sig underkue af Viborg kommune, Amt og landsforeningen SIND. Lokalforeningen har, med opbakning fra brugerne, taget initiativ til at mødes med den nyoprettede selvejende institution, hvor Viborg Amt, Viborg Kommune, Landsforeningen SIND, alle er repræsenteret i bestyrelsen. Dette møde var planlagt til at omhandle et samarbejde, hvad angår aktiviteter og andre tilbud for psykisk syge i Viborg. Sådan at alle parter kunne supplere hinanden i stedet for at lave de samme aktiviteter for brugerne. Dette har bestyrelsen for den selvejende institution, ikke ønsket.

Er vi frygtindgydende?

Dermed har man endnu en gang undladt at indgå i en dialog med brugergruppen. Er vi så frygtindgydende? Hvis ikke, hvorfor er de så bange for at møde os? Frygter de, at vi, i vores gruppe, skal blive for dygtige, bedre end dem, eller hvad der er værre, for selvstændige. Disse spørgsmål står ubesvaret hen.

Vi kan ikke andet end at undre os over hvad der er de respektive parter argumenter for ikke at mødes med os.

Det er vel også på tide, at de respektive forvaltninger i Viborg, landsforeningen SIND og den ny SIND-klub i Viborg kan indse, at der er 2 psykiatriske grupper og fandt en løsning på problemet. Hvor svært kan det være?

Vi er 2 psykiatriske grupper i Viborg med modsatte behov. Man skal tage hensyn til begge grupper, ikke kun den ene. Det er helt ude af proportioner, at Landsforeningen SIND i særdeles tæt samarbejde med Viborg kommune og Amt, og den ny selvejende institution. Helt bevidst udelukker de aktive brugere for alle former for samarbejde, ved at oprette et værested for *svage sindslidende i Viborg*.

Sind svigter

Der er åbenbart ingen grænser for hvordan Landsforeningen SIND, kan tillade sig at behandle, den patientgruppe de repræsenterer i deres Landsforening. Hvis der er grænser, burde disse følges, og ikke handle udenom deres egne vedtægter. Forekom dette i en hvilken som helst anden organisation, var formanden øjeblikkeligt taget af posten.

Landsforeningen SIND har en gruppe medlemmer, der udskiller sig fra flertallet af sindslidende, ved at have en mening... Og siden hvornår er det blevet ulovligt?

Sind-formand bør gå af

En ny psykiatrisk generation udvikler sig. Den nuværende landsformand burde træde tilbage og lade en ny komme til. Efter den rolle formanden har haft i Viborg efter SIND balladen sidste sommer.

Hendes rolle i denne sag er så grotesk, at det kan undre den udeladte brugergruppe. Hvorfor resten af hovedbestyrelsen og Forretningsudvalget i Landsforeningen SIND, er stillestående og lader sådan en handling fra Formandens side foregå i deres forening under os. Der er brug for et generationsskifte i Landsforeningen SIND. En ny formand der forstår sine medlemmer og ikke modarbejder og jokers løs på de psykisk syge, der i forvejen ligger ned.

En der kan følge med tiden/udviklingen indenfor det psykiatriske område. En der er bevidst om, at de

nye psykisk syge og pårørende der kommer, vil være meget mere åbne om deres sygdom, bl.a. pga. den øgede oplysning og de mange glemte fordomme, som forefindes i nutidens samfund. Vi vil ikke findes os i det mere, vi vil høres og tages alvorlige. Vi kræver respekt for vores sygdom og den kamp vi er nødsaget til at føre.

Brugerne splittet og udstødt

Den metode forvaltningerne her i Viborg har valgt at tackle sagen på, efter SIND-striden sidste sommer, har medført det beklagelige, at der nu er 2 psykiatriske brugergrupper i Viborg. 2 grupper hvor de fra det respektive socialudvalgs side, hver især har fået tilnavne: "Den svage gruppe" og "Den stærke gruppe".

Den sidstnævnte gruppe er den, de respektive socialudvalg har sorteret fra, ved ikke at ville støtte os økonomisk eller på anden vis vil kommunikere med os. Det er åbenbart forkert at være aktiv og have en mening i det "idylliske Viborg". Vi udstødes af politikere og embedsmænd, her i Viborg, fordi vi tør bruge vores menneskerettigheder til noget. Kig i Grundloven og se, om der står, at man ikke har ret til en mening og har lov til at proklamere denne?!

Vi skal ties ihjel

Vi bruger vores frie ytringsfrihed til forskel fra den svage gruppe, der lader sig underkue og bare ser passive til. Vi der er sat udenfor indflydelse, skal ties ihjel. Det er det Viborg Kommune og Amt har prøvet på siden de i samarbejde med Landsformanden for SIND etablerede det nye værested.

Men vi kan garantere, at så længe der er brugere/pårørende som ønsker en anderledes brugerindflydelse, end den kendte og accepterede i Viborg. Lige så længe vil vi kæmpe for vores rettigheder for brugerindflydelse. Sådan en bruger indflydelse, som brugerne havde i Viborg inden balladen startede sidste sommer.

Den eneste måde vi kan høres på, er tilsyneladende kun via pressen, og det udnytter vi!

Når demokratiet ikke eksisterer i vores Kommune, må vi ty til andre metoder.

Brugergruppen har allerede rettet henvendelse til Socialminister Henriette Kjær angående et møde vedr. SIND/Viborg-sagen. Vi har endvidere gennem hele forløbet i denne sag, haft kontakt med tidligere MF Peter Duetoft. MF Villy Søvnald og Anne Båstrup SF.

Endvidere har vi henvendt os til Tilsynsrådet for at få deres vurdering af, hvordan det gamle socialudvalg valgte at håndtere sagen, hvorfra der stadig afventes svar.

Man kan kun stille sig selv følgende spørgsmål:

Er det de psykiske brugere der er mest syge - eller er det, det politiske system i Viborg?

Café Offside

TLF: 35 37 04 73

arbejdsglæde - fællesskab - økologi

Brug caféen:

Som frivillig cafémedarbejder:

Hvis du er fortidspensionist eller arbejdsledig, kan du blive frivillig cafémedarbejder. Vær med til at drive en god café - du vælger selv arbejdsdage og -opgaver. Der kræves ingen forkundskaber. Ring og hør nærmere. Caféen er fra 1997 godkendt som økologisk Café.

Som kunde:

Kan du spise et sundt måltid varmt mad for 25 kr., læse dagens avis, få en sludder med naboen og nyde billederne i cafégalleriet.

Ca. en gang om måneden er der aftenåbent med musik, foredrag og lign.

Stats-
kontrolleret
økologisk

Priser:

Dagens ret	25,-
Kaffe	4,-
Ostemad	8,-
Søbogaard vand	10,-
Koldskål	12,-

Åbningstider:

Mandag:	10-15
Tirsdag:	10-15
Onsdag:	10-15
Fredag:	10-15

God alternativ konference

Fokus på den sunde kost og anvendelse af øreakupunktur, var nogle af hovedbudskaberne på en nylig afholdt konference arrangeret af Landsforeningen af tidligere og nuværende psykisk syge.

Reportage

Af Karlo Hansen, foto: Karlo Hansen

Den 23. maj stod LAP som arrangør af en konference om alternativ medicin i Odense Mødeceter; Skibhus 17-48.

Konferencens otte foredrag og det efterfølgende gruppearbejde var af en iøjnefaldende god kvalitet og det i sådan et omfang, at der er bud efter gentagelse over hele landet, bl.a. i Valby Medborgerhus.

De valgte emner bestod af: erfaringer med kostomlægning, ved Steen Moestrup. Spirituelle erfaringer (kundalinskraft/helligånden) ved Ib Bak. Et liv med pillemisbrug og behandling af det med øreakupunktur ved Eva Andersen. Oplæg til forbedring ved Helga Zenia Nyboe. Et alternativt syn på det at være psykisk syg og modtage behandling ved Karl Bach, Læge, psyke og alternativ behandling ved radiodoktoren, Carsten

Vagn-Hansen, samt Alternatives politiske veje og mål ved Thorsten Skjerne Dinesen.

Veloplagte og seriøse foredragsholdere

Arrangementet efterlod det indtryk, at arrangørerne havde gjort meget for at sikre den gode kvalitet. LAP har valgt klogt at satse på det sikre derved, at man kun har lukket foredragsholdere ind, som man personligt kender til og kan stå inde for. Men vil LAP fremover gøre disse arrangementer til en mærkesag, hvilket der er et udtalt ønske om, så tvinges man til at fastholde det store forberedelsesarbejde samtidig med, at man vælger en klar linie m.h.t. hvilke emner man vælger at have med at gøre, og her sorterer med fast hånd imellem skidt og kanel. Blot én svips kan få de alvorligste følger. Omvendt er LAP her sikret en meget interessant mærkesag, hvor man over hele landet kan blive kendt på en god måde samtidig med, at det vil få stor effekt på foreningens hovedformål, som er at varetage de nuværende og tidligere psykiatribrugeres interesser.

Et liv med pillemisbrug

Eva Andersen, der er uddannet og har arbejdet som socialrådgiver, formåede i bogstavelig forstand at gribe alle ved hendes livsberetning om angst, Benzodiazepiner, pillemisbrug, forgiftning og selvmordstanker. Deltagerne fik en nærværende beretning om hvordan angst og misbrug kan ødelægge familielivet og arbejdsevnen, og ikke mindst forholdet til hendes tre børn, hvor den ene lever med en dyb angst for at miste sin mor. Vi hører om, hvordan hun mister sit arbejde

fordi hun indlægges, om hendes angst for at køre i offentlige transportmidler, og hvordan hun må mandsopdækkes og senere politibeskyttes fordi hun befinder sig i en selvmordstruet situation, uden at lægen vil indlægge hende. Vi hører om hvordan overlæge Frydendahl sætter nyt mod i gang ved hjælp af en effektiv øreakupunktur. Vi hører om hvordan en ellers positiv udvikling på arbejdet vendes til en ny nedtur, fordi hun indlod sig på mere end hun kunne klare.

Men også om hvordan hun til sidst får en pension og nu finder, at 13 arbejdstimer er det, hun magter og mere og mere trives ved. Sidst men ikke mindst bliver vi alle vidner til, hvordan ukuelighed og en sjælden livsvilje hele tiden holder hende oppe.

Personlige erfaringer med kostomlægning

Steen Moestrup, der har levet et liv som maniodepressiv formåede med stor autoritet, at skabe en helt ny interesse for kosten. I mange år har han brugt meget tid på at undersøge hvilken indvirkning kosten har på hans sygdom og den daglige trivsel.

Det mest imponerende er her, at det er lykkedes at få mere og mere styr på en ellers meget alvorlig sygdom, hvor mange ofte opgiver og resignerer, når de får stillet en så alvorlig diagnose.

At Steen Moestrup har kunnet reducere medicinbehovet betydeligt ved at være meget bevidst om, hvad kosten øver af indflydelse kunne ikke undgå at give det indtryk, at der faktisk findes en betydelig kraft i kosten, som kan være både negativ og positiv.

At man skal satse meget mere på gulerødder og andre grønsager samt urter herunder lavendel, timian og hybensaft er noget man så ofte præsenteres for, at man automatisk vælger helt at lukke af.

Men her har Steen med sin sygdomsbeskrivelse formået at sætte

„alt det kedelige og sunde“ i et helt nyt perspektiv, så vi tvinges til at revurdere vores opfattelse.

Steen Moestrup er kendt i vide kredse som en autoritet for sit arbejde for psykisk syge i SIND. Hans opfordring på konferencen var at rette blikket på institutionskosten indenfor psykiatrien og ikke mindst indholdet af de køleskabe, som står rundt om i de sindslidendes hjem.

Lægerne har ikke tid til at se på emnet før de begynder at udskrive medicin, hvilket er en fatal fejl. Er man først kommet ind i et medicinforbrug, så er det ofte umuligt at gennemskue hvilken rolle underernæring og overforbrug af tobak, kaffe og alkohol har på den enkelte.

Her savnes meget mere viden. Men det kan der laves om på ved at diætister og kontaktpersoner bliver mere inddraget.

Støtte og Kontakt Centeret

Tlf. 3314 9841

Døgnrådgivning

Åben for personlig og telefonisk kontakt alle årets dage for sindslidende københavnere. Personlig rådgivning, gratis og anonymt alle dage 9-22.

Vi tilbyder juridisk, psykologisk og socialrådgiver støtte. Telefonisk rådgivning hele døgnet.

Café 24

Åbent alle årets dage fra kl. 14-22. Vi serverer varm mad hver dag kl. 18.00, Linnésgade 24.

Der er også mulighed for værksteder og andre aktiviteter.

Støtte Kontakt Personer.

Du kan få hjælp i hverdagen helt anonymt og gratis.

Linnésgade 24²

1361 Kbh. K.

Den nødvendige dialog mellem læge og patient

Der bliver ikke lyttet til patienternes egne erfaringer med deres sygdom, det betyder at der reelt ikke bliver forsket i psykiatrien. De psykiatriske patienter er i virkeligheden en intelligens-reserve som aldrig er blevet udnyttet.

Af John Christensen Foto: Jette Nielsen

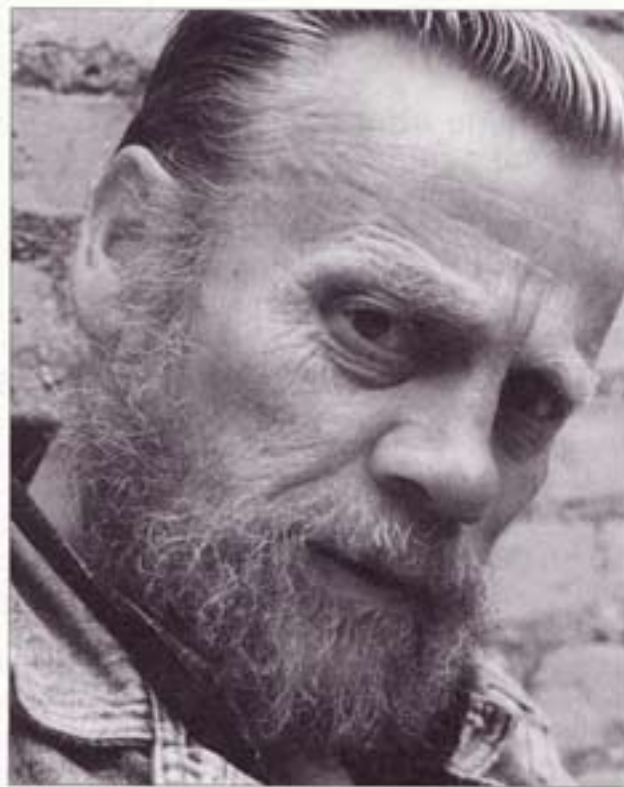
En dialog mellem læge og patient har vi savnet meget længe. Lægen burde gå op på afdelingen 1. gang om ugen og sidde og tale med patienterne og besvare spørgsmål. I mange år har lægerne kun diskuteret psykiatri med hinanden, men de burde også diskutere psykiatri med patienterne, det ville de selv lære meget af, så kunne de finde ud af hvornår deres teorier passede og hvornår de ikke passer. Lægen kunne stille spørgsmål med det samme og følge spørgsmålene op.

Lægen tør ikke fravige traditionerne

Jeg vil undgå den behandling, hvor lægen ikke lytter til patienten og ikke vil tale med ham om noget, men tromler hen over hans tanker og følelser og påtvinger ham en medicin som er bestemt ud fra patientens symptomer og lægens standardviden om psykiatri. En viden som lægen ikke tør fravige og derfor kommer man heller ikke videre. Det er ikke at tænke. Det er ikke at forske. Det er at fastholde hele systemet i den samme viden og den samme opfattelse, det er at blokere for videnskaben og blokere for nye tanker og ideer, nemlig de nye tanker og ideer som ville opstå i en diskussion imellem læge og patient.

Det er en meget dårlig udnyttelse af de muligheder som man i virkeligheden har for at forske på de almindelige psykiatriske hospitaler. I mange år har behandlerne diskuteret psykiatrien indbyrdes og dannet sig en viden om psykiatri, det er på tide at denne viden bliver efterprøvet i en direkte dialog med patienterne.

Lægens intelligens og viden bliver ikke udnyttet og ikke videreudviklet, hvis han ikke bliver

John Christensen

konfronteret med patienterne. De fakta om sygdommen som patienterne kunne lægge på bordet bliver ikke undersøgt og diskuteret, fordi patienterne aldrig får lov til at komme til orde. Patienten har jo også nogle tanker og ideer om sin sygdom. Men det han ved om sin sygdom kommer jo aldrig lægen for øre når patienten aldrig bliver hørt.

Patienternes og lægernes intelligensreserver

Lægen burde komme på afdelingen 1. gang om

ugen og sidde og snakke med patienterne et par timer, det ville der komme meget nyt ud af. De psykiatriske patienter er i virkeligheden en intelligens-reserve som aldrig er blevet udnyttet.

Lægerne er også en intelligens-reserve som ikke bliver ordentligt udnyttet fordi mange læger handler mekanisk de følger bare det de har lært uden at tænke dybere over det, og uden at stille spørgsmål til om det er sandt. Men ved et nærmere studium af patienten ved nærkontakt ville de kunne undersøge deres egne teorier. De burde studere patienterne lidt mere i stedet for kun at hælde medicin i dem. Lægen burde selv forske i patienten og selv tænke men det er lægerne ikke nødt til at gøre i dag, men det ville de være nødt til, hvis der var en dialog, for så ville der blive stillet spørgsmål som lægen skulle give et svar på og så ville han blive nødt til at tænke sig om fordi han ikke i forvejen kender svaret.

Det kunne der komme mange nye tanker ud af til gavn for videnskaben og patienterne. Og samtidig ville lægen måske også blive mere interesseret i sit arbejde, patienten ville få mere forstand på sin egen behandling og ville iagttage de medicinske virkninger på sig selv og han ville bemærke hvad der påvirkede ham. Alt det ville patienterne diskutere med lægen. Mon ikke der ville komme noget nyt ud af det?

Patienten har vigtige alternative forklaringer

Lægen burde gøre patienterne interesseret i det som interesserer ham selv, så ville han få en hel masse alternative forklaringer på psykiatri fordi patienterne tænker anderledes, der ville opstå en diskussion som belyste både lægens videnskab og patientens sygdom. Lægen ville få nye tanker og blive tvunget til at tænke fordi han skal forsvare sin videnskab og patienterne har en helvedes masse tanker om alt muligt, som lægen aldrig har tænkt på.

Patienter har svært ved at åbne sig

Det er karakteristisk for nervepatienter, at de ikke åbner sig for andre med det de går og tænker på. Mange patienter går rundt med nogle ideer som de ikke taler med andre om, fordi de ikke har nogen at tale med fordi andre ikke interesserer sig for det.

I dag diskuterer man pillerne og deres

Model foto

virkning og lægen stiller spørgsmål. Lægen kan opdage en forskel på pillerne, denne iagttagelse kan være vigtig, den kan pege på hvilke stoffer der fører til visse bestemte virkninger, som lægen opdager.

Således kommer han til at kende præparaterne bedre fordi han stiller spørgsmål med det samme og kan følge spørgsmålet op med det samme.

Han opdager også at præparatet virker stærkere på nogle end på andre, hvorpå han deler folk op i grupper.

Den type mennesker medicinen virker stærkt på og den anden type hvor virkningen er anderledes, men det kan lægen kun opdage ved at have nærkontakt med patienten.

Nærkontakt med patienterne giver bedre forskning

Hvis den samme procedure blev overført til personlige samtaler med patienterne, så kunne patienterne skildre hele sit sygdomsforløb og lægen stille spørgsmål med det samme.

Derved kommer han til at kende hele sygdomsforløbet meget bedre og han forstår hele sygdomsforløbet videnskabeligt, hvorved han kan afprøve sine teorier hele tiden. Han kan ikke undgå at opdage noget, fordi han vil bemærke visse gentagelser.

Han vil opdage hvordan forskellige påvirkninger indvirker på patienten, såsom: mad, søvn, fred, balade, venner, omverdenens forskellige miljøer, alkohol, sex. Alt dette ville han forstå medicinsk og videnskabeligt.

Det kan godt være, at der er meget af det som videnskaben ved i forvejen, men det gør den almindelige læge ikke, men når han interesserer sig for det og prøver på at forstå det, så får man nogle læger som fungerer bedre. Man får nogle dygtigere læger.

Det er brugerne der må afgøre om de føler sig hjulpet af den holistiske medicin.

Søren Ventegodt svarer i dette indlæg på kritikken som Maria Holbæk fremførte i forrige nummer af OUTsideren.

Af Søren Ventegodt, læge, foto: Jette Nielsen

I nr. 36, marts & april 2002, bragte I et stort indlæg af Maria Holbæk under den spydige titel: Til "massekonsultation" hos Søren Ventegodt.

Maria Holbæk spørger, om jeg overhovedet ved, hvad psykisk sygdom er for noget. Det er et vældig godt spørgsmål. Fordi, hvordan kan man egentlig vide, hvad psykisk sygdom er for noget?

Som læge lærer vi en masse om det, men det jo ikke det samme som at vide, hvordan det føles inden i hovedet på en sindssyg. Fra ens egne oplevelser kan man få en følelsesmæssig forståelse, men igen hvordan er det nu at være skizofren, sådan diagnosticeret og det hele under behandling i systemet? Det kan være meget svært at leve sig ind i.

Så det er svært om at påstå, at jeg fuldt og helt ved, hvordan det opleves at være psykisk syg.

Fra lægeuddannelsen kan jeg heller ikke sige, at jeg har fået nogen særlig god forklaring på psykiske sygdomme, så jeg kan heller ikke påstå, at jeg videnskabeligt set ved, hvad psykiske sygdomme drejer sig om.

Når jeg alligevel tillader mig at stille op og taler om psykiske sygdomme er det, fordi jeg har gode erfaringer med at behandle psykisk syge. Som læge lærer vi jo at stille diagnoser og se, hvem der er psykotisk, og hvem der ikke er det. Ud fra denne tekniske kunnen kan man tage psykotiske mennesker og underkaste dem forskellige behandlinger og se, hvordan de reagerer m.h.t. psykose. Når jeg ser, at nogle af mine patienter går fra at være mere psykotiske til at være mindre psykotiske mener jeg at gøre noget rigtigt. Når jeg ser nogen gå fra at være blomstrende psykotiske til nogen, der senere tilsyneladende er helt raske og relevante og upsykotiske, må jeg mene, at jeg gør noget helt rigtigt. Og når jeg får takkebreve fra patienter, der fortæller, at de er blevet hjulpet og mener, at metoden bør komme andre til gode også, bliver jeg selvfølgelig glad og får tillid til mit projekt.

Jeg udvikler den holistiske medicin, som fortæller, at de virkelige menneskelige problemer hand-

Søren Ventegodt

ler om livssmerte. Vi kan flygte fra livssmerten på mange måder, og det at hoppe helt ud af sig selv og blive psykotisk er åbenbart en af dem.

Og ved en proces af livssmerten bliver folk mindre psykotiske og deres grund til at flygte bliver mindre. For mig er det såre logisk, og for mine patienter er det god medicin.

Jeg skal benytte lejligheden til at beklage, hvis mit oplæg har provokeret og fornærmet nogen. Jeg skal også informere om, at jeg tager kr. 300 for en konsultation, hvilket der er generelt enighed om er en rimelig pris.

Og hvis det hjælper, er de penge jo givet godt ud, ikke sandt, Maria Holbæk? Og det må jo være brugerne selv, der afgør, om det er god medicin, og om de føler sig hjulpet, ikke sandt, Maria Holbæk?

Hvem er mine forældre?

Af Dawn Edgar

Ved du at man kan blive psykisk syg af ikke at kende sine forældre?

Ved du hvordan det er at vokse op i en familie, som behandler dig som om du ikke er i live? Ved du hvordan det er at komme hjem til en familie der har så travlt og ikke en gang ved at du er der?

Elsker de mig, eller ej?

Måske har du en mor og far der elsker dig rigtig højt og kan ikke slippe dig fordi de er bange for at miste dig. Hvilket er det værste? At blive elsket for meget eller for lidt? Dine forældre gør forhåbentligt det bedste de kan.

Men hvordan var det at vokse op i en plejefamilie? Hvordan var det, spørger kommunen?

Man vil helst glemme det. Men man tænker alligevel: hvem er så mine egne forældre? Hvem var de? Hvordan var deres liv?

Har jeg arvet nogen sygdomme fra dem? Hvordan døde de? Var det kræft, eller Aids? Røg min rigtige mor og far? Hvordan er min egen krop det. Kan jeg stole på det kommunen har fortalt mig?

Hvad ville der ske, hvis man gik op på kommunen og sagde: "Jeg ved ikke hvem min egne forældre er?"

Gider du lige undersøge det". Men kommunen ved intet. Siger intet. Politi kan heller ikke hjælpe. Alt er væk. Måske døde de i en bilulykke. Måske er de døde måske er de i live.

De eneste man har, er sine plejeforældre. De

er de eneste der ved noget. Men de gider ikke at sige et ord!

På kommunen:

"Hvad så? Har du ikke en dåbsattest? Jeg må se noget papir", siger embedsmanden.

"Papir på mig. Papir på hvad?" Siger jeg.

"Kan du være sød og finde en dåbsattest, så kan vi undersøge det? Gentager embedsmanden.

"Ok." siger jeg, men er sur. Og udbryder:

"Jeg ved det virkelig ikke og nu tager jeg til Rigshospital og får taget en blodprøve. Måske kan et hospital finde ude af det? Måske ved de mere end dig?"

Man forlader lokalet. Man er sur, og vred på alt. På livet selv. Hvorfor er man i live? Hvad er pointen med livet? Logikken siger en ting, hjertet en anden.

Man vil ikke mere. Man kan ikke mere. Lad mig være i fred! Man har gjort det man kunne, man har henvendt sig, hvor man kunne.

Man har forsøgt at tale med de mennesker, som kunne hjælpe en. De vil ikke høre, de vil ikke forstå.

Lægen giver medicin. Politi giver lidt råd. Kommunen har travlt og man må vente. Vente på hvad? Vente på sine forældre, sit eget liv. Så ender man på psykisk afdeling.

"Farvel og tak" "Det var så lidt!"

LAPs fjerde landsmøde

LAPs ledelse 2002, fotograferet udenfor Fuglsangscetret ved Fredericia: Erik Olsen, Karl Bach, Poul Nordby, Benny Bojsen, Lise Jul Petersen, Hanne Løvig, Hanne Wiingaard, Michael P Krog, Alfred Sloth Knudsen, Bjarne Skov Jensen og Ib Bak. Der mangler Birthe Bondo og Lea Kjær Joyce.

Reportage

Af Karlo Hansen Foto: Jette Nielsen

Den 9-10 maj blev LAPs fjerde landsmøde afholdt på Fuglsangscetret ved Fredericia, hvor ca. 100 sindslidende deltog fra hele landet.

I forhold til de tre foregående år kendetegnede dette landsmøde sig særligt ved, at det store arbejde med etablering og forankring nu er overstået, og at man nu i fred og ro kan koncentrere sig om foreningens egentlige arbejde.

Hvor den 13 personers store ledelse nu i tre år har været igennem et stort arbejdsprogram, så blev det nu tydeliggjort, at den enkelte har fået meget mere erfaring, og at tingene er blevet lettere at arbejde med samtidig med, at nye, erfarende og veluddannede kræfter er blevet valgt ind i formandskab og landsledelse.

Den vellykkede brugerkonference i Fuglsøcentret sidste år og ikke mindst arbejdet med den alternative konference, som senere blev afholdt i Odense, øvede indflydelse på den gode stemning og gjorde sit til, at arbejdsgrupperne og projektgrupperne er blevet meget mere synlig såvel i mødesalen som i korridorerne.

Recovery blev det store tema

Recovery – det at komme sig – blev et uundgåeligt

hovedtema. At LAP får oprettet et refugium, var her det varmeste emne. Mange ønsker et refugium, hvor sindslidende kan trække sig tilbage for at arbejde med sig selv, eller hvor de kan modtage hjælp i form af alternative tilbud til den etablerede psykiatri.

Hvor mange gode ideer fandt vej, så måtte det ifølge indlæggene dog også erkendes, at det er et stort og dyrt projekt. Men det kom også frem, at tiden netop nu er moden til den store opgave, og at et sådan projekt netop kan være med til at skabe meget mere velvilje og forståelse hos de bevilgende politikere og embedsmænd.

LAPs arbejdsgrupper og projektgrupper er blevet meget mere synlig. Det store arbejde som er foregået i tre år ved at emner er taget op og har været under debat og politiske målsætninger er blevet formuleret, har nu vist sig i form af en brugerkonference i Fuglsøcentret, samt en alternativ konference, der af kritiske iagttagere har fået gode anmeldelser, og LAP er her blevet fremhævet for et professionelt arbejde.

LAPs arbejdsgrupper består i dag af arbejds-markedsgruppen, alternativgruppen, bivirkningsgruppen, PR-gruppen, internationalgrup-

pen, selvbestemmelse- og patientrettighedsgruppen samt hjemmesidegruppen.

LAPs projektgrupper består af recovery-boggruppen (i samarbejde med Videntcenter for Socialpsykiatri), bladgruppen, fremtidsværkstedsgruppen samt selvhjælpsgruppen.

LAP har fået godt fodfæste

Ved dette landsmøde kom det til at stå klart, at LAP har fået godt fodfæste. Siden 1999 har landsforeningen fået en god og solid platform, hvorfra nye sideskud fremover kan udvikle sig.

Det årlige landsmøde er "stedet", hvor foreningens årlige generalforsamling afholdes og det er her, der skal arbejdes seriøst og koncentreret hele dagen.

Men oven i dette er landsmøderne også blevet kendt for at være en folkefest - et af årets højdepunkter, hvor man glæder sig til at træffe andre sindslidende fra hele landet. Det er her, at man møder op for at se ledelsen nærmere an, og det er her, at man får afklaret, om den enkelte i ledelsen er til at tale med i øjenhøjde, og ikke mindst om der er den fornødne åbenhed.

Når man ser på hvad LAP faktisk har udrettet i løbet af de tre år, så har resultaterne været langt større, end de 800.000, som de har fået i bevilling om året.

Dette misforhold er kun med til at understrege, at der i ledelsen, sekretariatet og andre steder har været folk som uden løn har gjort et godt arbejde under forhold, hvor tingene ikke altid har hængt sammen fordi penge har manglet til selv de mest elementære ting.

At tingene er lykkedes skyldes, at man i LAP har haft med ildsjæle at gøre, som virkelig er tændt og brænder for det de har med at gøre..

Når man skal bedømme landsledelsens hidtidige indsats, er det vigtigt, at man hele tiden husker på, at det er folk der selv er sindslidende og selv har behov for særlige hensyn.

Med dannelsen af LAP er det første gang i de sindslidendes historie, at man af egen kraft, og helt uden pårørende eller støttepædagogers hjælp har opnået at danne en forening helt fra bunden. Derfor bør man også huske alle dem, som kun i kort tid har været i ledelsen, men har måtte trække sig p.g.a. sygdom, for alle har på hver deres måde været med til at gøre LAP til det, den er i dag.

At samle sindslidende fra hele landet uafhængig af forskelligheder har været en stor opgave, der nu endelig er lykkedes. Det har skabt fred og arbejdsro, og man befinder sig nu i en helt ny og meget spændende situation.

Det hele er et godt udgangspunkt for LAP og de kommende års arbejde, men det kan ikke holde i længden med mindre medlemmerne hele tiden er aktive og gør sit, til at ledelsen holdes i ave og at åbenheden og den nære kontakt bevares.

Karin Lind fra Svendborg, der trak sig fra formandsskabet sidste år udtalte under sin fratrædelsestale:

-Jeg er stolt og glad over, at jeg har været med til at sætte et flagskib - pas godt på det!

I disse ord findes en tilfredshed over, hvad der er blevet skabt, men også en erkendelse af, at såvel medlemmer som ledelse skal være aktive, og hver især tage et medansvar.

Nuværende og tidligere psykiatribrugere har i tre år haft deres egen landsforening.

Men endnu mangler der flere steder en tradition for, at sindslidende får lejlighed til at opleve sig selv som ligeværdige, og at man godt kan selv, og at man godt kan være syg og samtidig have et medansvar for sit eget liv. Først da, er der et grundlag for at nogen kan opnå en politisk bevidsthed.

Uddrag af LAPs handlingsprogram for 2002-2003

LAPs ledelse og medlemmer har for perioden 2002-2003 valgt især sætte fokus på:

LAPs mærkesager

- At det enkelte menneskes valg og rettigheder respekteres.
- Alternativ behandling og psykologhjælp som en del af det offentlige behandlingstilbud.
- At LAPs medlemmer som kritiske erfarings-eksperter får foden indenfor i behandlingssystemet.
- At psykiatrien hjælper sine patienter med nedtrapning af psykofarmaka.
- At forbedre den m angående retssikkerhed i patientklagenævne.
- Mindre tvang i psykiatrien.
- At LAP også er for dem, der har det sværest.

LAPs politiske reformarbejde

LAP har endvidere valgt at arbejde med gennemførelse af følgende reformer:

- Afskaffelse af muligheder for at tvangsbehandling med elektrochok (ECT).
- At sikre adgang til gratis psykologbehandling når man er psykisk syg.
- At forbedre pensionsforholdene for samboende/ gifte pensionsmodtagere.
- At sikre arbejdsmarkedspension for alle.

Hvor går grænserne for brugerindflydelse?

I en samtale med Bente Ravn, der er socialpædagog og leder af støtte- og aktivitetscentret Samleren i Hvidovre, diskuterer Joan Remil, der selv er bruger af stedet, hvor grænsen for brugerindflydelse går.

Interview

af Joan Remil. foto Jette Nielsen

Der er mange brugere, der betragter stedet som en børnehave, hvor der er alt for mange regler om hvad man må og ikke må.

- Der er også mange, der er tilfredse. Samleren er et støtte- og aktivitetscenter under Hvidovre Kommune, og derfor er strukturen anderledes end på f.eks. et privat drevet værested. Målgruppen er primært de alvorligt psykisk syge. Det er dem, som vi først og fremmest skal tage os af, da der ikke er andre tilbud i kommunen. Vi skal dække hele den brede gruppe. Derfor er der nogle faste regler her.

Men er det nødvendigt, at man f.eks. skal fortælle, hvem man skal ringe til?

- Telefonen er ikke til private samtaler blandt andet på grund af, at vi har haft høje telefonregninger. Vi er som sagt ikke en privat institution, men en offentlig, hvor arbejdsgiveren er politikerne i Hvidovre Kommune. Så vi har kun frihed inden for bestemte rammer, alt hvad vi derudover foretager os, skal igennem socialudvalget eller økonomiudvalget.

Går I ind for brugerindflydelse på Samleren?

- Ja. Selvfølgelig skal vi have et brugerråd, hvis der er interesse for det. Brugerindflydelse er vigtigt, hvis det tilgodeser alles behov. Vi har forsøgt at etablere et brugerråd, men det løb ud i sandet. Ingen havde lyst til at tage det ansvar, fordi der var nogle demokratiske spilleregler, der skulle følges. Jeg tilbød mig som sekretær for at hjælpe i gang. Vi har forsøgt med kontaktpersoner, men også det løb ud i sandet.

- Det er nok svært at få etableret et brugerråd, da de fleste brugere ikke har kræfter og overskud til at forpligte sig.

Hvorfor var det vigtigt, at du var sekretær? Kunne brugerne ikke klare det selv?

Modelfoto

- Jeg tilbød mig for at hjælpe. Det kan være svært at komme i gang.

Hvilke rettigheder kan brugerrådet have? Kunne det f.eks. få indflydelse på ansættelser og afskedigelser ligesom på andre væresteder?

- Samleren er ikke et værested, så derfor kan man ikke sammenligne de regler, der er på væresteder og et sted som Samleren. Ansættelser og afskedigelser kan de ikke få indflydelse på. Det er Hvidovre Kommune, der udstikker retningslinierne for ansættelsesproceduren.

Hvad kunne brugerrådet aktuelt få indflydelse på?

- Brugerrådet kunne få indflydelse på den økonomi, der er til rådighed til de forskellige aktiviteter, som vi har. F.eks. har vi et ledigt aktivitetsrum, som brugerne kan være med til anvendelsen af.

Er det ikke lidt ligesom i folkeskolen, hvor elevrådet har indflydelse på kvaliteten af toiletpapiret?

- Det I tilbyder er det ikke det brugerne i forvejen har indflydelse på via fællesmøderne?

- Hvis der eksisterede et demokratisk valgt brugerråd, kan det ikke udelukkes, at det på et tidspunkt ville kunne have indflydelse på f.eks. ansættelser.

Hvad er forskellen på brugerråd og fællesmøde?

- Forskellen er ikke så stor, som tingene ser ud nu.

Hvilke beføjelser har fællesmødet ?

- Her tager brugere og personale i fællesskab beslutning om f.eks. aktiviteter, rygepolitik, udflugter og arrangementer i Samleren.

Er det så ikke forkert, at brugerne ikke har nogen reel indflydelse/magt, når Samleren er det eneste sted i kommunen ?

-Brugerne ville også kunne få mere indflydelse, hvis de havde overskud til at organisere sig indbyrdes.

Der er en udvikling på vej mod fortsat større brugerindflydelse. Der er f.eks. en stor brugerbevægelse som eksisterer : galebevægelsen, LAP/FAP, hvor brugerne formulerer deres egen politik, styrer deres egen dagligdag. Brugerne tager selv over. Det nye begreb RECOVERY er meget fremme i øjeblikket, som er en slags handleplan over at skabe sig et bedre liv. Her fremgår det klart, at desto større ansvar over egen tilværelse, des bedre er helbredelsesprognoserne.

- Jeg synes også, at der er en meget spændende udvikling i gang. Vi skal blot passe på, at vi ikke taber de hårdest ramte på gulvet. De skal være her.

Samlerens målsætning:

Støtte brugere med langvarige psykiske lidelser, således at brugeren i stigende grad bliver i stand til at mestre tilværelsen selv.

Metoder: Skabe et miljø med kontinuitet, struktur, forudsigelighed og rummelighed. Tilrettelægge aktiviteter i samarbejde med brugerne, aktiviteter som udvikler brugerens fysiske, psykiske og sociale funktionsniveau med udgangspunkt i brugernes ønsker og ressourcer. Skabe grobund for et positivt fællesskab, der bryder isolation og være netværksskabende.

Aktiviteter: Cafeen, hvor der er uforpligtende samvær. Deltagelse i måltider og opvask. Madgruppe. Sportslige aktiviteter. Malegruppe. Skrivegruppe. Bladgruppe.

- er et aktivitetssted og en blød arbejdsplads for mennesker med psykosocial problembaggrund, bistanndmodtagere, efterlønnere, førtidspensionister m.fl.

- er et hyggeligt, økologisk gartneri beliggende i den lille landsby, Vadsby, tæt på Sengeløse og Taastrup. I egen minibus klarer vi transporten mellem Nørrebro og Vadsby én til to gange om dagen efter behov.

- er godt kammeratskab, jord under neglene, fysisk aktivitet, højt til himlen og masser af frisk luft.

- er også cykel- og busture til andre projekter og gartnerier.

Du kan også være med som:

• frivillig medarbejder • turdeltager • kunde • eller bare som nysgerrig for at snuse lidt.

Åbningsdage og tider

Åbningsdage og -tider afhænger af årstiden. Der er typisk åbent 4 dage pr. uge om sommeren og 3 dage pr. uge om vinteren.

Ring for at høre nærmere om de aktuelle åbningsdage og -tider samt de aktuelle aktiviteter.

Stats-
kontrolleret
økologisk

Gartneri Offside,
Stevnsvej 3-5, 2200 N
Tlf.: 2124 8755 / 4371 9917

HØJSKOLEN – en bro til livet er åben for alle og har siden 1998 udviklet et højskolemiljø, med særlig tanke på psykisk sårbare mennesker og mennesker med en sindslidelse.

PLANLAGTE KURSER 2002 - 2003

EFTERÅRSKURSER 2002

En, to eller tre måneder fra september til november

Hovedfag: Billedkunst, skrivekunst, Idræt & motion

Valgfag: Foto & video, Religion og livsspørgsmål, IT/edb, Litteratur, musik, kost og levevis, Natur & friluftsliv, drama/teater, Keramik, Fiskeri, Kommunikation og samtale

Værkstedsfag: Bl.a. Syning, læderarbejde, papirflet, vævning.

Fællesfag: Historie & samfund, sang og fortælling, myter og eventyr, samt foredrag og ekskursioner.

JULEKURSUS 2002 - For voksne, børn og barnlige sjæle.

21. – 27. december

Et kursus med vægt på julens traditioner. Sang, musik, fortælling, udflugter, foredrag og samvær. Der vil være undervisning for både børn og voksne, men også fællesarrangementer. Ikke mindst en traditionel juleaften med gudstjeneste i højskolens egen kirke.

VINTERKURSUS 2003

En eller to uger fra den 19. januar til den 1. februar.

Eksempler på fag: Fortælling & livsforløb, keramik, foto & video, litteratur, syning, vævning, læderarbejde, papirflet, skriveværksted m.fl.

BRUGERE OG PERSONALEKURSUS

Fra den 3. – 7. februar 2003

For brugere og personale fra f.eks. væresteder og aktivitetshuse, tilbydes et fælles højskoleforløb. Fag og indhold i øvrigt efter nærmere aftale.

LIVSGLÆDE OG ARBEJDSGLÆDE

Fra den 24. – 28. februar 2003.

Kursus for mennesker i psykisk krævende job eller krævende livsopgaver.

FORÅRSKURSUS 2003

En, to eller tre måneder fra marts til maj. Samme fagtilbud som ved efterårskurset.

ÆLDREKURSUS 2003 - Oplev Fyn

Fra den 26. – 30. maj.

Oplev det fynske forår og hør om fynske forfattere, komponister og kunstnere. Dagene veksler mellem sang, musik og fortælling samt foredrag og udflugter. Ugen slutter med festmiddag.

SOMMERHØJSKOLE 2003

En eller to uger fra den 15. juni til den 28. juni.

Eksempler på fag: Idræt, musik, billedkunst, foto, drama/teater, friluftsliv, livsfilosofi, skrivekunst m.fl.

MED VENNER OG FAMILIE PÅ HØJSKOLE 2003

En uge fra den 13. - 19. juli.

En uge hvor sindslidende og psykisk sårbare kan deltage sammen med familie, venner og børn. Kurset er tilrettelagt med indhold for både børn og voksne, samt fællesforløb.

UNGE PÅ HØJSKOLE

Undervisning – Vejledning – Fremtid

Højskolen tilbyder foruden undervisning også ekstra støtte og afklaring for psykisk sårbare og sindslidende unge, der har særligt behov for det. En vejledning og afklaring der dels omhandler elevens trivsel i hverdagen på højskolen, samt retter sig mod fremtiden, mht. valg vedr. arbejde, uddannelse, undervisning, boformer eller andet.

INFORMATIONSMØDER

Vi afholder informationsmøder og foredrag over hele landet og tilbyder rundvisning og informationsmøder på højskolen.

Ring for nærmere oplysninger og speciel brochure for de enkelte kurser

Poesivinduet

Hvorfor ikke flygte fra sin tanke?

*Hvorfor ikke flygte fra sin tanke?
Det eneste der hjælper når man er deprimeret.
Hvorfor ikke flygte fra sin tanke?
Det eneste der hjælper når man er manisk.
Hvorfor ikke flygte fra sin tanke?
Det eneste der hjælper når man er angst.
Hvorfor ikke flygte fra sin tanke?
Det eneste der hjælper når man er vred.*

Bare flygte – bare væk.

Kan man?

*Man kan drikke
man kan tage stoffer
men der er kun en ting der virkeligt hjælper
nemlig sove – bare sove
kan man ikke af sig selv
fordi man er for deprimeret
for manisk
for angst
er der en ting der hjælper
nemlig medicin
så man kan glemme
så man kan leve og elske igen
problemet er bare
der er ingen at elske med
når man får nervemedicin*

Harry Kludt-Nissen

Postbuddet læser OUTsideren

Gør du ?

Prinsesse Charlottesgade 28 - 30 København N.

Tel. 35 397124 Fax. 35 397124

WWW.OUTsideren.dk

Email. OUTsideren@email.dk

ISSN 1397 0577